

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE
srpsko-engleski rečnik

Pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu

autori: Ljubica Mandić, predstavnici PZSZ

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

SRPSKI	DEFINICIJA	ENGLJSKI
(garantovani) minimalni dohodak	nivo dohotka koji država zakonski garantuje svakom državljaninu, bez obzira na to da li je sposoban za rad i da li ima zaposlenje	(guaranteed) minimum income
adolescencija	prelazni period iz detinjstva u zrelost	adolescence
adult, odrasla osoba	Osoba koja je završila psihofizički rast i može se smatrati odraslom ili punoletnom. Obično je to osoba koja je dostigla legalne godine zrelosti (18 ili više godina) što uključuje viši nivo odgovornosti.	adult
akreditacija	Akreditacija je proces utvrđivanja kompetentnosti organizacije (ustanove i sl.) da ispunjava predviđene standardizovane uslove za kvalitetno obavljanje poslova ili pružanje usluga	accreditation
akreditovana obuka, Akreditacija programa obuke, akreditovani trening	postupak u kome se ocenjuje da li program obuke odnosno program pružanja usluge namenjen stručnim radnicima i stručnim saradnicima iz člana 136. Zakona o socijalnoj zaštiti ispunjava utvrđene standarde za akreditaciju.	accredited training, accredited programme, accredited program
aktivacija korisnika, aktiviranje korisnika		activation of beneficiaries, activation of users
aktivizam	Planirano ponašanje da bi se postigli socijalni ili politički ciljevi kroz aktivnosti kakve su podizanje svesti, stvaranje koalicija, vođenje političkih kampanja, proizvodnja propagandnog materijala, stvaranje publiciteta, kao i preduzimanje drugih akcija kako bi se uticalo na socijalne promene.	activism
aktivna politika zapošljavanja	Politika zapošljavanja počinje da se posmatra u širem smislu, kao deo opšte ekonomske politike i da se usmerava na kreiranje radnih mesta i podsticanje zapošljavanja. Započelo se sa reformama tržišta rada kao i sa izgradnjom institucionalnih kapaciteta i zakonskog okvira za sprovođenje aktivne politike zapošljavanja.	active employment policy
aktivne mere		active measures
aktivno starenje	Svetska zdravstvena organizacija definiše aktivno starenje kao „optimizaciju mogućnosti za zdravlje, participaciju i sigurnost kako bi se poboljšao kvalitet života ljudi u procesu starenja“	active aging
aktuarne naknade	naknade koje se stiču osiguranjem od nekog rizika, kao što je bolest, starost ili nesreća na poslu, i striktno su povezane s vremenskom verovatnoćom kada će lice oboleti ili umreti.	actuarial benefits
akulturacija	Akulturaciona je proces približavanja ili stupanja u kontakt između međusobno razdvojenih kultura, odnosno proces složene kulturne interakcije, kontakta ili prilagođavanja, te uzajamnog "pozajmljivanja" različitih kulturnih sadržaja (jezika, običaja, rodni uloga, hrane itd.) između ljudi.	acculturalization
alimentacija	Pojam se odnosi na zakonsku obavezu jednog od roditelja da nakon separacije kontinuirano materijalno (u novcu) pomaže supružnika kome je dete povereno na brigu, staranje i vaspitanje.	alimony
apsolutno siromaštvo	siromaštvo definisano kao nivo prihoda ispod kojeg je ugrožen život porodice ili pojedinca. Apsolutno siromašni nisu u mogućnosti da zadovolje osnovne ljudske potrebe, kao što su hrana, odevanje i/ili stanovanje.	absolute poverty
azil	U savremenom značenju - pribežište, sklonište za pružanje zaštite licima progonjenim iz političkih razloga.	asylum
azilant	Osoba koja zbog ugroženosti u sopstvenoj zemlji traži zaštitu u nekoj drugoj zemlji	asylum seeker, asylee
Beveridžov sistem	sistem socijalne sigurnosti zasnovan na načelima koja je Vilijam Beveridž (William Beveridge) izložio, a britanski parlament usvojio 1942. godine u dokumentu pod nazivom Social Insurance and Allied Services. Važno je polazište Beveridžovog pristupa, kako se uobičajeno naziva u socijalnoj politici, da pojedinca treba osloboditi od potrebe.	Beveridgean system
bezbednost i zdravlje na radu		safety and health at work
biološka porodica		biological family
Bizmarkov sistem	sistem socijalnog osiguranja zasnovan na načelima socijalnih zakona usvojenih u vreme vladavine nemačkog kancelara Ota fon Bizmarka. Osnovna ideja tih zakona je bila da se radnici osiguraju od glavnih socijalnih rizika.	Bismarckian system
centar za pomoć u kući	Centar za pomoć u kući je posebna institucija socijalne zaštite, koja se može osnivati samostalno ili u okviru domova za stara lica i penzionere, gerentoloških centara ili centara za socijalni rad. Kao oblik vaninstitucionalne podrške organizuju usluge pomoći u stanu kao što su: održavanje higijene stambenog postora, održavanje lične higijene, kupovina i nabavka osnovnih životnih namirnica sredstvima korisnika, pripremanje hrane i socijalna komunikacija.	home care center
centar za porodičan smeštaj	Centar za porodični smeštaj je institucija koja organizuje i neposredno vrši smeštaj dece bez roditeljskog staranja u hraniteljske porodice, vrši nadzor i pruža stručnu pomoć porodici u kojoj je dete smešteno u pogledu zbrinjavanja, vaspitanja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i osposobljanja za samostalan život.	fostering center, center for foster care
centar za socijalni rad	Institucija polivalentnog tipa osnovana od strane države sa javnim ovlašćenjima u oblasti rešavanja o pravima građana iz oblasti socijalne zaštite, ostarivanja uloge organa starateljstva, preventivnih delatnosti kao i praćenja i proučavanja socijalnih problema. Funkcije centra za socijalni rad uključuju i ostvarivanje socioterapeutskih usluga i tretmana širokog spektra sociopatoloških poremećaja različitih kategorija korisnika.	social services center, center for social work
civilno društvo	mreža pravila ponašanja i međusobnih obaveza zasnovana na zajedničkom nizu normi i vrednosti koja deluje u/između institucija, organizacija, socijalnih mreža i pojedinaca, koji su dobrovoljno udruženi u cilju podrške zajedničkim i pojedinačnim interesima.	civil society
davanja socijalne dobrobiti, socijalna davanja, benefit	opšti izraz koji obuhvata sva novčana i nenovčana davanja i usluge u okviru sistema socijalne politike.	social welfare benefits
davanje za materinstvo	davanje koje se redovno isplaćuje majkama za vreme porodijskog odsustva (pre i posle porođaja), najčešće u određenom procentu od njihove prethodne zarade.	Maternity benefit
decentralizacija socijalnih usluga		Decentralization of social services, Decentralization of social care services
dečji dodatak	davanje koje redovno dobija(ju) roditelj(i) deteta ispod određene starosne granice. (sa nižim dohotkom)	child allowance, child allowances, child benefits

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

deinstucionalizacija	politika pružanja staranja i tretmana medicinski i socijalno zavisnih osoba u zajednici, umesto u institucijama. Ovakva politika zahteva, sa jedne strane, da se medicinske i socijalne usluge pružaju (najviše) od/kroz lokalne zajednice i, sa druge strane, da institucije pružaju brigu i usluge sa ciljem da se, kada je to moguće, ubrza reintegracija zavisnih pojedinaca u zajednicu.	deinstitutionalization
demografija	Naučna disciplina koja pomoću statističkih metoda i drugih tehnika proučava i opisuje stanovništvo i njegove odlike.	demography
deprivacija	Stanje potpuno ili nedovoljno ispunjenih psihičkih, socijalnih ili emotivnih potreba ljudi.	deprivation
deregulacija	politika deregulacije ima za cilj da smanji državni uticaj na ekonomski i socijalni život. U socijalnom području deregulacija znači prepuštanje dela odgovornosti za socijalnu sigurnost pojedincima i organizacijama, koje, u pravilu, bez posredovanja države, ali najčešće pod nekim vidom državnog nadzora, određuju svoje aktivnosti.	deregulation
dete bez roditeljskog staranja	Detetom bez roditeljskog staranja u smislu Porodičnog zakona smatra se: dete koje nema žive roditelje, dete čiji su roditelji nepoznati ili je nepoznato njihovo boravište, dete čiji su roditelji potpuno lišeni roditeljskog prava odnosno poslovne sposobnosti, dete čiji roditelji još nisu stekli poslovnu sposobnost, dete čiji su roditelji lišeni prava na čuvanje i podizanje odnosno vaspitavanje deteta i dete čiji se roditelji ne staraju o detetu ili se staraju o detetu na neodgovarajući način.	child without parental care
dete sa smetnjama u razvoju	O stepenu psihofizicke ometenosti deteta mišljenje daje opštinska, odnosno gradska komisija nadležna za pregled dece sa smetnjama u razvoju, a troškovi njenog rada finansiraju se iz budžeta opštine, odnosno grada.	child with disabilities, child with developmental delay
direktna diskriminacija	direktna diskriminacija se javlja kada je neka osoba, npr. zaposleni ili kandidat za zapošljavanje, lošije tretirana zbog njegove/njene rase, pola, bračnog statusa, religije ili seksualne orijentacije.	direct discrimination
diskriminacija	U društvenim naukama diskriminacija se najčešće odnosi na izrazito negativan tretman pojedinaca zasnovan na predrasudama i na osnovu stvarne ili percipirane pripadnosti određenoj grupi na osnovu pola, vere, rase, nacije. Postoje direktna i indirektna diskriminacija.	Discrimination
dnevne usluge u zajednici	Dnevne usluge u zajednici podrazumevaju: uslugu dnevnog boravka, svratišta, pomoći u kući i uslugu ličnog pratioca za dete.	day care community services, community-based day care services, daily services in the community
lični pratilac deteta	Lični pratilac dostupan je detetu sa invaliditetom odnosno sa smetnjama u razvoju, kome je potrebna podrška za zadovoljavanje osnovnih potreba u svakodnevnom životu u oblasti kretanja, održavanja lične higijene, hranjenja, oblačenja i komunikacije sa drugima, pod uslovom da je uključeno u vaspitno-obrazovnu ustanovu, odnosno školu, do kraja redovnog školovanja, uključujući završetak srednje škole.	personal escort for children, personal escort to the child, personal escort for the child
dnevni boravak, dnevna briga, dnevni centar	Svrha usluge dnevnog boravka sastoji se u unapređenju kvaliteta života korisnika u vlastitoj socijalnoj sredini kroz održanje i razvijanje socijalnih, psiholoških i fizičkih funkcija i veština, kako bi se u što većoj meri osposobili za samostalan život.	day care centre, day care center, daily care
dobrotvorna organizacija		charitable organization
Dodatak za pomoć i negu drugog lica, dodatak za tuđu negu	novčano davanje namenjeno licima koja zbog telesnog ili senzornog oštećenja, odnosno intelektualnih poteškoća ne mogu samostalno da obavljaju osnovne dnevne aktivnosti.	assistance and care benefits, allowance for care and assistance of other people
dohodak	novčana ili nenovčana (naturalna) primanja (redovna, povremena ili periodična), koja ostvaruje domaćinstvo ili njegovi članovi.	income
dominantna kultura		Dominant Culture
domski smeštaj	dom za smeštaj korisnika, uključujući male domske zajednice tj. domski smeštaj	dormitory accommodation, residential placement
doprinosi	Doprinosi se uplaćuju u posebne fondove, kojima se finansiraju socijalni programi (zdravstveno osiguranje, penzije ili zaštita od nezaposlenosti). Doprinosne uplaćuju poslodavci, zaposleni (iz dela njihovih zarada) kao i od strane lica koja se bave samostalnom delatnošću (samozaposleni) ili radno neaktivni pojedinci.	contributions
društveni identitet		Social Identity
država blagostanja	Oblik političke i socijalne organizacije države utemeljen na ideji iznalaženja humanog kompromisa između zakona slobodnog tržišta i mogućnosti ostvarivanja socijalne pravde, jednakosti i socijalnoj sigurnosti svih društvenih slojeva, poštovanju građanskih prava i sloboda.	Welfare state
dugotrajna briga, dugotrajna nega	svaki oblik dugotrajne brige, ili brige s neodređenim trajanjem o licima sa ograničenim sposobnostima ili mogućnostima.	long-term care
etnocentrizam	Etnocentrizam je praksa prema kojoj se sopstvena kultura vidi kao "normalna" i "prikladna", odnosno kao centar ili merilo prikladnosti. Tada se druge kulture i druge etničke grupe procenjuju iz ugla sopstvene kulture i etniciteta, naročito sopstvenog jezika, običaja, religije, normi, vrednosti, ponašanja itd.	ethnocentrism
Eurostat	statistički biro Evropske unije koji prikuplja podatke iz evropskih zemalja u cilju poređenja njihovih politika, kao i njihovih rezultata.	eurostat
evaluacija	označava postupak kojim se u određenim vremenskim intervalima, upoređivanjem planiranih ishoda sa aktuelnim stanjem korisnika i porodice, razmatra adekvatnost procene i rezultati usluga i mera, odnosno u kom stepenu su zadaci postavljeni planom obavljani i dostignuti ishodi koji vode cilju rada;	evaluation
Evropska konvencija o pravnom statusu radnika migranata, Evropska konvencija o pravnom položaju radnika migranata		European Convention on the Legal status of Migrant Workers
Evropska konvencija o socijalnoj i medicinskoj pomoći		European Convention on Social and Medical Assistance

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

Evropska konvencija o socijalnoj sigurnosti		European Convention on Social Security
Evropska konvencija o socijalnoj zaštiti poljoprivrednika		European Convention on the Social Protection of Farmers
Evropska socijalna povelja	osnovni dokument Saveta Evrope o ljudskim pravima. U Povelji su sadržane tri kategorije socijalnih prava. Prva kategorija se odnosi na sve građane neke zemlje, druga kategorija obuhvata prava građana koja proizlaze iz zaposlenja, a treću kategoriju čine prava posebnih socijalnih grupa. Evropsku socijalnu povelju je, u izmenjenoj verziji, ratifikovala većina evropskih zemalja.	European Social Charter
Evropska strategija zapošljavanja	na osnovu Ugovora iz Amsterdama, potpisanog 1997. godine i evropskog samita o zapošljavanju iz decembra 1997. godine, EU koordinira nacionalne politike u promociji zapošljavanja.	European employment strategy
Evropski interim sporazum u oblastima socijalne sigurnosti izuzev sistema za starost, invalidnost i nadživele članove porodice		European Interim Agreement on Social Security other than Schemes for Old Age, Invalidity and Survivor
Evropski kodeks socijalne sigurnosti	dokument namenjen harmonizaciji i postavljanju minimalnih standarda u zakonodavstvu evropskih zemalja u oblasti socijalne sigurnosti.	European Code of Social Security
Evropski socijalni fond	fond EU kome je glavni cilj promocija zapošljavanja, geografske i profesionalne mobilnosti radnika, odnosno olakšavanje prilagođavanja radnika na ekonomske i tehnološke promene, posebno putem stručnog osposobljavanja i kontinuiranog školovanja.	European Social Fund
Evropski socijalni model	Evropski socijalni model ne predstavlja jedan socijalni model, već poštuje istorijske, ekonomske i kulturne razlike između zemalja članica EU.	European social model
feminizacija siromaštva	ovaj termin skreće pažnju na činjenicu da je, u skoro svim zemljama, broj siromašnih žena disproporcionalno veliki.	feminization of poverty
Ginijev koeficijent	mera ekonomske nejednakosti u društvu. Može imati vrednost između nula (kada je dohodak podjednako distribuiran među građanima) i jedan (kada bi jedno lice raspolagalo ukupnim nacionalnim dohotkom). Što je koeficijent bliži jedinici, to su veće nejednakosti u društvu.	Gini coefficient
globalizacija	proces porasta međusobne zavisnosti i povezanosti zemalja sveta u oblasti politike, ekonomije, kulture itd. Kao posledica globalizacije, dolazi do prevazilaženja postojećih granica među državama, opadanja suvereniteta nacionalnih država i pojave multinacionalnih korporacija i asocijacija koje preuzimaju regulativne i druge funkcije u svetskoj ekonomiji i društvu.	globalization
globalna socijalna politika	socijalna politika usvojena i primenjena na nadnacionalnom nivou. Instrumenti globalne socijalne politike su nadnacionalna regulativa (npr. ugovori i propisi Evropske unije), preraspodela dohotka među državama, posredstvom regionalnih i strukturalnih fondova, kao i socijalna davanja koja se garantuju na nadnacionalnom nivou.	global social policy
gruba stopa mortaliteta	broj umrlih na 1000 stanovnika u toku jedne godine.	crude death rate
gruba stopa nataliteta	broj živorođene dece na 1000 (registrovanih) stanovnika u toku jedne godine.	crude birth rate
gruba stopa razvoda	broj razvoda u toku jedne godine na 1000 stanovnika. Može se, takođe, izračunati kao odnos broja razvedenih i broja sklopljenih brakova u toku iste godine i izražava se u procentima.	crude divorce rate
gruba stopa sklopljenih brakova	broj sklopljenih brakova u toku jedne godine na 1000 stanovnika.	crude marriage rate
gubitak radne sposobnosti	Postoji kada je došlo do trajnih promena u zdravstvenom i funkcionalnom stanju osiguranika izraženih u toj meri da ne postoji preostala radna sposobnost. Potpuni gubitak radne sposobnosti nastaje zbog promena u zdravstvenom stanju prouzrokovanih povredom na radu, profesionalnom bolešću, povredom van rada ili bolešću, koje se ne mogu otkloniti lečenjem ili medicinskom rehabilitacijom.	loss of working ability, loss of work ability
heteroseksizam	Heteroseksizam je sistem stavova, predrasuda, pristrasnosti i diskriminacije u korist heteroseksualnih odnosa i osoba.	Heterosexism
holistički pristup	Filozofska i stručna orijentacija ka razumevanju osobe ili fenomena u celini. Pojedinac se vidi kao više od proste sume sopstvenih delova, a problemi se posmatraju u širem kontekstu. Prihvatanje ove orijentacije podrazumeva pristup koji integriše socijalne, kulturne, psihološke i fizičke uticaje na pojedinca ili problem.	holistic approach
homofobija	iracionalni strah ili mržnja orijentisana prema homoseksualcima.	Homophobia
homoseksualan (pridev)		Homosexual (adjective)
horizontalna preraspodela	horizontalna preraspodela dohotka i davanja u iste kategorije ili grupe korisnika. Na primer: od porodica sa manje ka porodicama sa više dece.	horizontal redistribution
hraniteljska porodica		foster family, family foster care?
hraniteljstvo		foster care
imati pravo na imigrant		is/are eligible for immigrant
indirektna diskriminacija	Indirektna diskriminacija se javlja kada neki zahtevi, uslovi ili prakse, nametnute od strane države, neke institucije ili npr. poslodavca, prouzrokuju disproporcionalno štetne učinke za određenu grupu (grupe) ili kategoriju (kategorije) osoba.	indirect discrimination
inkluzija	Uključivanje. Pokret u okviru socijalnog rada i obrazovne politike koji se zalaže da se osobama sa disabilitetima (i drugim manjinskim grupama) omogući život u manje ograničenom okruženju.	inclusion
Institucionalni model dobrobiti	prema Titmusovoj tipologiji socijalne dobrobiti, institucionalni model obuhvata materijalno blagostanje celokupnog stanovništva čije se potrebe prihvataju kao normalni, sastavni deo života.	institutional welfare

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

integralna socijalna zaštita	Ekološko-sistemska perspektiva u osnovi čini teorijsko polazište i okvir modela integralne socijalne zaštite. Ključne reči u ovom pristupu su recipročnost, cirkularnost i razmena, a ključna postavka da postoji stalni tok psiholoških procesa i procesa u okruženju, koji utiču i preoblikuju jedni druge u kontinuiranom toku vremena	integrated social protection
interno raseljena lica		internally displaced persons
Interresorna komisija		intersectoral committee, intersectoral committee
Intersektorska saradnja, Međusektorska saradnja		intersectoral cooperation
invalidnost	potpuna ili delimična nesposobnost za obavljanje (nekoj ili svakog) plaćenog posla tokom dužeg perioda.	disability
Invalidsko osiguranje		disability insurance
istraživanje		research
istraživanje i nadzor nad stručnim radom		supervision over expert work, supervision over professional work
izbeglica		refugee
javne politike		public policies
javne usluge	usluge koje pružaju javne uslužne institucije (obrazovne, zdravstvene, transportne i druge). Obaveza pružanja javne usluge može biti uvedena od strane vlasti na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou.	public services
javni izdaci	ukupni izdaci države i javnih fondova za sve namene (javni budžetski rashodi). U svim zemljama veliki deo javnih izdataka čine izdaci za socijalne namene. Procenat javnih izdataka odražava, sa jedne strane, prosperitet zemlje, a sa druge strane, njene javne prioritete.	Public expenditures
javni transferi	svi novčani transferi koji se finansiraju iz javnih (državnih) izvora.	Public transfers
javno zdravlje		public health
jaz siromaštva	Razlika između službene linije siromaštva i prihoda lica koji su ispod te linije. Mera se koristi da prikaže koliko je sredstava potrebno da bi se dohodak siromaštva podigao do odgovarajućeg minimuma i pokazuju da li u nekim zemljama ima površinski ili dubinski karakter.	poverty gap
jednaka davanja	davanja koja se pružaju kao fiksni iznos novca ili usluga, nezavisno od plaćenih doprinosa, godina staža, ili drugih diferencijalnih faktora. Ova davanja mogu da se obračunavaju po licu, tako da mogu biti veća za porodice sa većim brojem članova.	Flat-rate benefits
Jednake mogućnosti, ("pozitivna diskriminacija" ili "afirmativna akcija"), jednakost šansi	Jednake mogućnosti ("pozitivna diskriminacija" ili "afirmativna akcija") jesu politike, principi i mere koje se sprovede da bi se svim članovima društva, a posebno manjinskim i marginalizovanim grupama, omogućila ravnopravnost u raznovrsnim oblastima života.	equal opportunities
jednakost	Prevashodno označava odnos među ljudima unutar zajednice u kojem ne postoje horizontalne ili vertikalne razlike u njihovom društvenom položaju.	equality
jednoroditeljska porodica, porodica sa jednim roditeljem	porodica u kojoj deca žive samo sa jednim roditeljem, dok je drugi umro ili napustio porodičnu zajednicu.	lone parent family, single parent family, one parent family
Kategorijalna socijalna pomoć	pomoć u posebnim okolnostima, namenjena zadovoljavanju specifičnih potreba određenih grupa ili kategorija lica (npr. starija lica, invalidi, hendikepirani ili oboleli od određenih - uglavnom hroničnih - bolesti, majke sa zavisnom decom, nezaposleni itd). Kriterijumi za ostvarivanje kategorijalne pomoći, kao i visina naknada, obično se razlikuju od onih u sistemu opšte socijalne pomoći.	categorical (social) assistance
klijentilizam	odnos u kojme moćni i uticajni pojedinci ili grupe nude nagrade i usluge pojedincima ili grupama lošijeg društvenog položaja u zamenu za lojalnost i političku ili drugu podršku. Klijentilizam može da podrazumeva i da neko može biti zaposlen u javnom sektoru, npr. u socijalnim institucijama, samo ako pripada određenoj političkoj stranci, ideologiji, etničkoj ili verskoj grupi. U takvom sistemu klijentilizma, u socijalnim institucijama se ne zapošljava profesionalno i kvalifikovano osoblje, već politički ili na drugi način "podobno" osoblje.	clientelism
kombinovani model socijalne politike	diversifikacija sektora i pojedinaca koji učestvuju u sistemu socijalne politike. Kombinovani model socijalne politike iskazuje se tzv. socijalnim trougлом, u kome se sistem socijalne politike predstavlja kao rezultanta delovanja tri sektora: vladinog ili državnog sektora, privatnog profitnog i neprofitnog sektora. U sličnom značenju se, često, upotrebljava i pojam socijalnog pluralizma (welfare pluralism).	Welfare mix
Komora socijalne zaštite		Social Welfare Chamber, Chamber of Social Protection
Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda		Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms
korisnik	označava osobu, porodicu ili socijalnu grupu u zajednici koja koristi usluge socijalnih službi u zadovoljavanju potreba i koja bez podrške tih službi ne može dostići ili održati kvalitet života ili zaštititi svoja prava	beneficiary, user
kućna nega		home care
kultura siromaštva	Zagovornici teorije kulture siromaštva smatraju da siromašni imaju stil života različit od ostatka društva i da on doprinosi opstanku siromaštva. Prema ovoj teoriji, siromašni su, zbog svoje kulture, sprečeni da iskoriste šanse koje im pruža društvo.	culture of poverty
kultura zavisnosti	način života koji karakteriše oslanjanje na (državna) socijalna davanja. Neki autori smatraju da su novčana davanja štetna za one koji ih primaju, jer se time podriva njihovo oslanjanje na sopstvene snage i njihov osećaj odgovornosti za sopstvenu situaciju. Vidi takođe: kultura siromaštva.	dependency culture

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

kulturna kompetentnost	Kulturna kompetentnost obuhvata skup znanja, stavova, veština, ponašanja i sposobnosti za uspešno stupanje u interakciju i komunikaciju sa ljudima koji dolaze iz različitih kultura, odnosno sa ljudima različite rase, etničke pripadnosti, veroispovesti, socioekonomskih statusa, seksualne orijentacije itd. u odnosu na sopstvenu.	cultural competence
kulturna senzitivnost, kroskulturalna senzitivnost, kulturna senzibilizacija, kulturna osetljivost	Kulturna senzitivnost (ili kroskulturalna senzitivnost) označava toleranciju, poštovanje ili osetljivost prema kulturnim normama i pravilima drugih kultura, te skup znanja i veština putem kojih se ostvaruje razumevanje i učenje o kulturama koje su različite od sopstvene ili većinske kulture.	cultural sensitivity
kulturni diverzitet, kulturna raznolikost, kulturni pluralizam	Kulturni diverzitet označava postojanje različitih kulturnih zajednica i grupa u okviru istog društva, na prisustvo različitih kultura, jezika, običaja, tradicija, pravila ponašanja, rodni uloga, moralnih normi, seksualnih ponašanja, itd. u društvu.	cultural diversity
kulturni identitet	Kulturni identitet je intimno, lično i snažno osećanje pripadnosti nekoj kulturi ili kulturnoj grupi. U pitanju je svest, znanje i osećanje osobe da je član neke polne/rodne, generacijske, jezičke, rasne, etničke, verske, lokalne (susedske), seksualne itd. grupacije, koja čini značajni deo društvenog identiteta osobe.	cultural identity
kulturno kompetentna organizacija	Kulturno kompetentna organizacija je ona koja počiva na kulturnoj kompetentnosti, te aktivno stvara i preispituje politike i prakse koje omogućavaju da usluge budu u najvećoj meri dostupne različitim populacijama, i obezbeđuje odgovarajuće i delotvorne usluge u kroskulturalnim situacijama.	culturally competent organisation, culturally competent organization
kulturno kompetentna praksa	Kulturno kompetentna praksa u socijalnom radu je sposobnost sistema, službi i profesionalaca da na delotvoran i uvažavajući način pruže usluge ljudima različitih kultura, klasa, rasa, etniciteta, religijskog ili seksualnog opredeljenja, tj. na način koji prepoznaje, podstiče i uvažava vrednost pojednaca, porodica, i zajednica, te štiti i čuva njihovo dostojanstvo.	culturally competent practice
licenciranje stručnih radnika	Licenca se izdaje stručnom radniku koji ispunjava uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje socijalna zaštita i pravilnikom o licenciranju stručnih radnika u socijalnoj zaštiti	licensing professionals
linija siromaštva	nivo dohotka ispod kojeg pojedince (porodice) smatramo siromašnim. Postoje brojni načini utvrđivanja linije siromaštva. Na primer, ona može biti zasnovana na stvarnim životnim troškovima ili može biti relativno određena (na primer, kao 50% prosečnog dohotka ili kao 60% srednjeg dohotka - što je definicija linije siromaštva EU).	poverty line
lišavanje poslovne sposobnosti		deprivation of legal capacity
ljudske potrebe	resursi koji su pojedincima ili porodicama potrebni da bi preživeli i normalno funkcionisali kao član/članovi društva kome pripadaju.	human needs
manjinska prava	Pripadnicima nacionalnih manjina, pored prava koja su Ustavom zajemčena svim građanima, jemče se dodatna, individualna ili kolektivna prava.	minority rights
manjinske grupe	Manjinske grupe označavaju grupe stanovništva koje predstavljaju kulturnu manjinu u nekom društvu. One se neretko nazivaju i "osetljivim", "ugroženim" ili "marginalizovanim" zato što su podložne nejednakom tretmanu od strane većinske ili dominantne kulture.	minority groups
marginalna grupa, marginalizovane grupe	Svaka socijalna grupa koja se nalazi na periferiji društvene moći, i bez značajnog uticaja na bitne društvene tokove i politička zbivanja. U različitim društvima postoje različite grupe koje su marginalizovane, a to su najčešće: nacionalne manjine, Romi, prestupnici, beskućnici i dr.	marginalized group
materijalno obezbeđenje		material security
medicinski model	U okviru metodoloških usmeravanja socijalnog rada, pristup zasnovan na pretežno direktnoj orijentaciji i korišćenju kliničkih procedura. Medicinski model pasivizira klijente socijalnog rada i onemogućava korišćenje njihovih potencijala i preuzimanje odgovornosti za rešavanje sopstvenih problema.	medical model
međugeneracijski transferi	ovaj termin se obično odnosi na penzije koje se isplaćuju od onih koji su trenutno zaposleni starijoj generaciji, koja više nije zaposlena. Tako će penzije onima koji su sada zaposleni biti isplaćivane iz doprinosa sledeće generacije. Termin se, takođe, odnosi na nasleđivanje i druge transfere od starijih ka mlađim generacijama.	intergenerational transfers
Međunarodna organizacija rada / MOR	specijalizovana agencija UN, osnovana 1919. godine, sa ciljem promovisanja socijalne pravde i prava radnika. MOR formuliše međunarodne standarde u obliku konvencija i preporuka koje ratifikuju države članice.	International Labour Organization / ILO
međusektorske usluge, Intersektorske usluge	Zavisno od potreba korisnika, usluge socijalne zaštite mogu se pružati istovremeno i kombinovano s uslugama koje pružaju obrazovne, zdravstvene i druge ustanove (u daljem tekstu: međusektorske usluge). Usklađeno pružanje međusektorskih usluga obezbeđuje se zaključivanjem protokola o saradnji.	intersectoral services, cross sector services
mera	označava skup pravnih postupaka koji se u centru sprovode u skladu sa javnim ovlašćenjima.	measure
mera korektivnog nadzora nad vršenjem roditeljskog prava		measure of corrective supervision over the exercise of parental rights
mera preventivnog nadzora nad vršenjem roditeljskog prava		measure of preventive supervision over the exercise of parental rights
metod otvorene koordinacije	metod koordinacije nacionalnih politika, pre svega u oblasti zapošljavanja,, takođe, u oblasti socijalne kohezije (uključenosti), penzija i zdravstvene zaštite u Evropi.	open method of coordination / OMC
migraciona politika		migration policy
migrant		migrant
mladi u riziku		youth at risk
mladi u sukobu sa zakonom		young people in conflict with the law
model (režim) socijalne dobrobiti	tip socijalnog sistema koji je karakterističan za određenu zemlju ili grupu zemalja.	welfare models/regimes

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

monitoring, praćenje	Monitoring je sistematska, stalna i neprekidna procena napretka projekta tokom određenog vremenskog perioda u odnosu na njegova planirana ulaganja, aktivnosti i ishode.	monitoring
multietnički		Multiethnic
multikulturalizam	Multikulturalizam je politički pokret, ideologija ili socijalno-politička praksa koja sugerše i prepoznaje da se društvo sastoji od različitih kulturnih grupa koje imaju ili treba da imaju jednaki društveni status. Multikulturalizam kritikuje prakse odbacivanja kulturnih razlika i verovanje u superiornost dominantne kulture u nekom društvu, a označava prihvatanje, poštovanje i svojevrsnu "proslavu" kulturnih razlika među ljudima.	multiculturalism
multikulturalna praksa socijalnog rada	Multikulturalna praksa socijalnog rada je ona koja koristi intervencije i određuje njihove ciljeve u skladu sa životnim iskustvom i kulturnim vrednostima korisnika, koja prepoznaje da korisnikov identitet obuhvata različite kulturne norme, pravila, vrednosti i identitete.	<i>multicultural social work practice</i>
načela socijalne zaštite	Načela socijalne zaštite navedena su u Zakonu o socijalnoj zaštiti, a to su: Načela poštovanja integriteta i dostojanstva korisnika, Načelo zabrane diskriminacije, Načelo najboljeg interesa korisnika, Načelo najmanje restiktivnog okruženja, Načelo efikasnosti socijalne zaštite, Načelo blagovremenosti socijalne zaštite, Načelo celovitosti socijalne zaštite, Načelo unapređenja kvaliteta socijalne zaštite, Načelo javnosti rada, Načelo dostupnosti i individualizacije socijalne zaštite.	<i>social protection principles , principles of social protection</i>
Nacionalni sistem zdravstvene zaštite	besplatno lečenje i lekovi za sva lica koja imaju legalno prebivalište: u ovom sistemu zdravstvenu zaštitu građanima pružaju zdravstveni radnici koje zapošljava država i ona je plaćena iz državnog budžeta, tj. iz poreskih prihoda.	national health service system
najniža (minimalna) zarada	najniža zarada, propisana zakonom, koju poslodavac treba da isplati zaposlenom za puno radno vreme.	minimum wage
naknada za nezaposlenost	novčano davanje koje se isplaćuje pojedincima koji su izgubili posao. Pojedine zemlje postavljaju različite uslove za ostvarivanje ovog davanja.	Unemployment benefit
naknada za stanovanje	<i>vidi pomoć za stanovanje</i>	Housing benefit
nasilje	Nasilje podrazumeva zloupotrebu sile kao akta agresije kojim se povređuju osobe, ili uništava vlasništvo. Na društvenom nivou, posebno je opasno koordinisano nasilje, kao što su slučajevi rata i terorizma.	violence
nedoprinosna davanja	davanja za čije se ostvarivanje ne zahteva plaćanje doprinosa ili premije osiguranja. Ova davanja se obično finansiraju iz javnih prihoda, odnosno poreza. Ova davanja mogu biti podložna proveru imovnog stanja.	non-contributory benefits
neformalna ekonomija	ukupna ekonomska aktivnost koja se odvija van zvaničnih okvira registrovanih subjekata, oporezivanja, administracije socijalne sigurnosti, zvanične statistike itd. Uobičajeno je da se pravi razlika između "sive" ekonomije (koja obuhvata aktivnosti koje su, u principu, legalne, ali za koje se ne plaćaju porezi i premije socijalnog osiguranja) i "crne" (kriminalne) ekonomije.	informal economy
negativna selekcija	nejednaka ili neefikasna razmena informacija o riziku između strana ugovornica kod ugovora o osiguranju, prouzrokovana informatičkom asimetrijom (tj. različitim dostupnošću informacija). Posledica negativne selekcije je slabljenje sistema podele rizika, jer svaka strana pokušava da ostvari korist od saznanja o pojedinačnim rizicima koje druga strana nema.	adverse selection
nejednakost u raspodeli dohotka		inequality of income distribution
neplaćeni rad	rad za koji pojedinac ne prima platu ili drugu naknadu u novcu. Rad u kućnom domaćinstvu je najčešće neplaćen, kao što je to slučaj sa radom članova porodice u malom porodičnom preduzeću ili na imanju.	unpaid/unremunerated work
neprofitni sektor	obuhvata organizacije koje primarno ne deluju radi ostvarivanja profita.	non-profit sector
Nevladine organizacije / NVO	privatne neprofitne organizacije koje nisu pod direktnom upravom vlade.	non-governmental organizations / NGO
nezaposlenost	situacija u kojoj se nalazi lice koje je radno sposobno i želi da radi, ali nema nikakvo zaposlenje i ne može da ga nađe, iako ga aktivno traži. Nezaposlenost nosi sa sobom brojne socijalne rizike, najpre rizik siromaštva, ali i društvene isključenosti, kao i rizik razvoja psihičkih i zdravstvenih problema.	unemployment
novčana davanja, novčana socijalna pomoć	davanja koja se osiguraniku pružaju u novcu, za razliku od davanja u naturi (npr. besplatna zdravstvena zaštita) ili davanja u vidu materijalnih dobara. Novčana davanja mogu biti davanja iz socijalne sigurnosti ili socijalne pomoći. Isto se definiše i termin socijalni transferi.	cash benefits, income transfers
novi socijalni rizici	u modernom društvu se, pored tradicionalnih rizika (kao što su starost, bolest ili siromaštvo prouzrokovano nezaposlenošću) javljaju i novi rizici, koji su povezani s diskontinuiranom radnom karijerom i/ili neizvesnostima prouzrokovanim povremenim i kratkotrajnim zapošljavanjem, kao i sa novim, ranjivijim oblicima porodice (jednoroditeljske porodice) i/ili demografskim procesima (udate žene koje nadžive svoje supruge bez adekvatnog obezbeđenja).	new social risks
novo siromaštvo	termin koji se najviše koristi od početka 1970-ih godina. Novo siromaštvo se odnosi na pojedince ili porodice koje, npr. zbog nesreće ili zdravstvenih razloga, nisu u stanju da održe dosadašnji nivo životnog standarda i/ili koji prelaze iz relativno sigurnog u nesigurniji način života. Novo siromaštvo nije toliko vidljivo kao tradicionalno. Porodice pogođene novim siromaštvom mogu izgledati uobičajeno, baš kao porodice bez takvih problema. Novo siromaštvo može pogoditi bilo koji sloj društva.	new poverty
obavezno osiguranje		compulsory insurance
obrazovanje	Proces sistematskog i planskog obučavanja pojedinaca ili grupa u specijalizovanim obrazovnim institucijama.	Education
očekivano trajanje života	prosečna starosna granica do koje pojedinac u određenom društvu, rođen određene godine, može očekivati da živi, u skladu sa demografskim i zdravstvenim trendovima u toj zemlji.	life expectancy

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

odnos zavisnosti (stanovništva)	odnos između broja ekonomski aktivnog i neaktivnog stanovništva. Obično se izračunava tako što se ukupan broj lica koja su mlađa od 15 i starija od 64 godine podeli sa brojem lica između 15 i 64 godine života i izražava se u procentima.	dependency ratio
odnos zavisnosti starijeg stanovništva	odnos starijeg stanovništva prema radno aktivnom stanovništvu. Obično se izračunava tako što se broj lica starijih od 65 godina podeli sa brojem lica između 15 i 64 godine života i izražava se u procentima.	old age dependency ratio
održivi razvoj	razvoj ekonomskog sektora koji finansijski zadovoljava njegove učesnike na dugi rok i, istovremeno, potrebe društva na kratki, srednji i dugi rok. Zasniva se na pretpostavci da treba udovoljiti potrebama društva, a da se pritom ne ugroze finansijski status korporacija i perspektive budućih generacija.	sustainable development
održivost		sustainability
odsustvo radi nege deteta	Zaposlena žena, po isteku porodiljskog odsustva, ima pravo na odsustvo sa rada radi nege deteta do isteka 365 dana od dana otpočinjanja porodiljskog odsustva iz stava 2, člana 94, Zakona o radu.	leave for nursing a child
opšte dobro	pretpostavlja se da pojedinci, porodice i grupe rade kako bi uvećali "opšte dobro", odnosno sveukupna materijalna dobra i usluge dostupne članovima društva.	public good
organ starateljstva	Poslove zaštite porodice, pomoći porodici i starateljstva, u smislu Porodičnog zakona, vrši centar za socijalni rad (u daljem tekstu: organ starateljstva).	guardianship authority, custody body
Organizacija civilnog društva (OCD)		Civil Society Organisation (CSO)
Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj	OECD pruža kako globalne, tako i analize i prognoze po zemljama i daje savete u oblasti odnosa ekonomske i socijalne politike pojedinih zemalja. Održava vrlo ekstenzivnu bazu podataka i informacija o ekonomskim performansama i socijalnim i ekonomskim politikama pojedinih zemalja	Organization for Economic Cooperation and Development /OECD
osiguranje od nezaposlenosti		unemployment insurance
osiguranje za slučaj nezaposlenosti		unemployment insurance
osnaživanje	omogućavanje pristupa resursima i kapacitetima tako da pojedinac može aktivno oblikovati kako svoj život, tako i sudbinu zajednice kojoj pripada u ekonomskom, socijalnom i političkom smislu.	empowerment
osnovni dohodak	razlikuju se dva tipa osnovnog dohotka: univerzalni i parcijalni osnovni dohodak. Osnovni dohodak (univerzalni ili parcijalni) je obično izuzet iz poreza na dohodak i varira, u zavisnosti od godina života i okolnosti pojedinca. Do sada nijedna zemlja u svetu nije u potpunosti uvela osnovni dohodak, iako su određeni koraci u tom pravcu preduzeti npr. u Holandiji uvođenjem "negativnih poreza" za lica ispod određenog nivoa prihoda	basic income
osoba sa invaliditetom, osoba sa smetnjama u razvoju, lice sa smetnjama u razvoju	osoba sa smanjenim sposobnostima za fizičke aktivnosti usled posledica nasleđenog, urođenog ili stečenog oboljenja, oštećenja, poremećaja, povrede ili starosti.	person with disability
ostvarivanje prava		exercise of the right
otvoreni oblici socijalne zaštite		open types of social protection
palijativna nega	Palijativno zbrinjavanje je aktivna i sveobuhvatna briga o pacijentima koji boluju od teških i neizlečivih bolesti.	palliative care
participacija	plaćanje dodatnog iznosa od strane korisnika za usluge koje su, većinom, finansirane u okviru sistema socijalne sigurnosti. Termin se najčešće koristi u sistemu zdravstvene zaštite, ali se, takođe, može primeniti i na obrazovanje.	Co-payment
participacija	Učešće građana u procesima odlučivanja u svim pitanjima značajnim za socijalni i politički život zajednice. Smatra se neophodnim i najvažnijim uslovom demokratije i civilnog društva	participation
pasivne mere		passive measures
pedagogija	Nauka o vaspitanju i obrazovanju (dece, mladih i odraslih). Pedagogija se u velikoj meri koristi saznanjima psihologije učenja, razvojne, socijalne psihologije i psihologije ličnosti.	pedagogy
pedijatrija	Grana medicine koja se bavi brigom o deci posebno prevencijom, tretmanom i rehabilitacijom zdravstveno ugrožene dece.	pediatrics, paediatrics
peer review, kritički pregleda stručnjaka, međusobna evaluacija		peer review
penzijski fond	Predstavlja imovinu (akumulirana sredstva) po osnovu penzijskog osiguranja, koja je u vlasništvu članova penzijskog fonda čija se vlasnička prava određuju srazmerno iznosu sredstava na njihovom penzijskom računu. Ovi fondovi se, zbog svojih karakteristika koje se odnose na kvalitet novčanih sredstava izražen kroz volumen i dugoročnost, svrstavaju među najznačajnije institucionalne investitore na finansijskom tržištu.	pension fund
penzijsko osiguranje		pension insurance
penzijsko i invalidsko osiguranje		Pension and Disability Insurance
personalni asistent	Neposrednu uslugu personalne asistencije pruža saradnik - personalni asistent.	personal assistant
plaćanje za uslugu	sistem plaćanja od strane primaoca usluge zavisno od njenog obima i količine (npr. u oblasti zdravstvene zaštite). Ovaj sistem je suprotan sistemu nacionalnih zdravstvenih usluga, u okviru kojeg se ovakve usluge pružaju besplatno.	fee-for-service
plan usluga i mera	određuje osnovni skup usluga, mera, zadataka i aktivnosti za dostizanje željenih ciljeva rada i ishoda za korisnika, povezivanjem rezultata procene sa intervencijama, uslugama i merama;	plan of services and measures
planiranje	označava proces u kome se, na osnovu informacija koje su dobijene tokom procene, razvija usmeren, sistematičan i vremenski ograničen plan u saradnji sa korisnikom i porodicom i drugim uključenim stručnjacima, službama i osobama;	planning
pol	koncept pola predstavlja biološki sistem reproduktivne anatomije (genitalija) individue, tako da se odnosi na biološke, anatomske ili fiziološke razlike među ljudima.	sex

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

politika tržišta rada	mere vlade kojima se podstiče željeno ponašanje aktera na tržištu rada. Najčešće se pravi razlika između aktivnih i pasivnih mera.	labour market policy
pomoć u kući	Usluge pomoći u kući dostupne su deci, odraslima i starijima, koji imaju ograničenja fizičkih i psihičkih sposobnosti usled kojih nisu u stanju da nezavisno žive u svojim domovima bez redovne pomoći u aktivnostima dnevnog života, nege i nadzora, pri čemu je porodična podrška nedovoljna ili nije raspoloživa.	home care, home assistance, home help
pomoć u naturi, davanje u naturi	Najugroženijim građanima, primaocima socijalne pomoći i onima koji se iznenada nađu u teškom materijalnom položaju, mnoge opštine daju pomoć u naturi. Obično se dele paketi hrane, sredstva za higijenu, odeće, obuće, a moguće je dobiti i drva ili ugalj za grejanje.	In-kind benefits, aid in kind
pomoć za osposobljavanje za rad	Pravo na pomoć za osposobljavanje za rad obuhvata podršku u obrazovanju i osposobljavanju za rad i priznaje se deci i mladima sa smetnjama u razvoju i odraslim osobama sa invaliditetom koje se, prema psiho-fizičkim sposobnostima i godinama života, mogu osposobiti za određeni rad a to pravo ne mogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.	assistance in vocational training
pomoć za stanovanje	subvencije koje daje vlada ili lokalne vlasti domaćinstvima kako bi im pomogli u zadovoljavanju stambenih potreba. Pomoć za stanovanje može imati različite oblike, npr: "rentna podrška", odnosno dodeljivanje "socijalnih" stanova uz smanjenu rentu, finansijska pomoć za kupovinu stanova ili kuća (kroz subvencionisanu štednju ili subvencionisane kredite) itd.	housing assistance
populaciona politika	eksplicitne ili implicitne mere koje preduzima vlada, kako bi uticala na veličinu, porast i strukturu stanovništva. Osnovni cilj populacione politike je podsticanje nataliteta i poboljšanje starosne strukture stanovništva.	population policy
porodica		family
porodična davanja	sve vrste novčanih davanja ili davanja u naturi porodicama sa decom. U porodična davanja se, takođe, ubrajaju poreske olakšice, davanja za hraniteljske porodice itd.	family benefits
porodična politika	politika čiji je cilj da utiče na porodične odnose i unapredi porodičnu dobrobit. Najvažnije mere porodične politike su novčana davanja i poreske olakšice. Druge mere su npr. roditeljsko odsustvo i usluge namenjene deci i porodicama.	family policy
porodični dodatak	naknada koja se redovno (mesečno) isplaćuje svim porodicama koje imaju decu ispod određene starosne granice. Porodični dodaci obično variraju u zavisnosti od broja i uzrasta dece, kao i od opšte socijalne situacije porodice. U nekim zemljama, porodični dodaci su, zapravo, dečji dodaci.	family allowance, family benefit
porodični smeštaj		foster care
porodiljsko odsustvo	u najvećem broju zemalja, zaposlena žena može ostati kod kuće u vreme kasne trudnoće ili nakon porođaja. U tom periodu, ona prima novčano davanje obično u određenom procentu od njene prethodne zarade.	Maternity leave
poslovna sposobnost		legal capacity, capacity to exercise rights
povratnici		returnees
povreda na radu	svaka povreda ili bolest prouzrokovana radom u opasnim i nezdravim uslovima, sa trajnim ili privremenim posledicama na zdravlje radnika i njegovu sposobnost za rad. Povreda na radu i profesionalna bolest su klasični rizici pokriveni socijalnim osiguranjem.	employment injury, occupational accident
povremeni porodični smeštaj		relapse foster care
povremeno hraniteljstvo, povremeni smeštaj		relapse foster care
prava manjina		rights of minorities
pravilnik		rulebook
pravna država		rule of law
pravne tekovine EU (acquis communautaire)	Ovo je francuski izraz, koji u osnovi znači, „EU kakva jeste“ – drugim rečima, prava i obaveze koje dele sve zemlje EU. „Acquis“ uključuje sve EU ugovore i zakone, deklaracije i rezolucije, međunarodne sporazume o pitanjima EU i presude Suda pravde. Takođe uključuje akcije koje vlade EU preduzimaju zajedno u oblasti „pravosuđa i unutrašnjih poslova“ i u oblasti zajedničke spoljne i bezbednosne politike. Poglavlje 22 pokriva regionalnu politiku i koordinaciju strukturalnih instrumenata.	acquis communautaire
pravni instrument	pravni instrument je dokument kojim se utvrđuju ugovorni odnosi ili garantuju neka prava.	legal instrument
pravo na		right to
predah smeštaj	Svrha predah smeštaja je kratkoročni i povremeni smeštaj deteta sa smetnjama u razvoju, koji se obezbeđuje kao dnevni, vikend ili višednevni smeštaj, čime se pruža podrška kako detetu tako i porodiци deteta, u održavanju i poboljšanju kvaliteta njihovog života s ciljem ostanka deteta u porodici.	respite care, respite housing
predrasude	vidi <i>stereotip</i>	Prejudice
preferencijalni tretman	pružanje pojedincima ili grupama preferencijalnog pristupa davanjima, mogućnostima ili socijalnom statusu, u odnosu na druge pojedince ili grupe. Pozitivna diskriminacija je oblik preferencijalnog tretmana u cilju eliminisanja ili smanjenja efekata diskriminacije pojedinaca ili grupa ili održavanja razlike u dobrobiti i društvenom statusu i/ili njihove privilegovane pozicije.	preferential treatment
prihvatilište	Smeštajem u prihvatilište korisniku se obezbeđuje kratkotrajan smeštaj i osigurava bezbednost, iznalaženje održivih rešenja za krizne situacije, zadovoljenje njegovih osnovnih potreba i pristup drugim uslugama.	shelter
primenljivo zakonodavstvo	kada je jedno lice zaposleno kod poslodavca koji je legalno registrovan u jednoj zemlji, ali radi u drugoj zemlji ili u drugom zemljama, primenljivo je zakonodavstvo one zemlje u kojoj je to lice osigurano, tj. zemlje u kojoj plaća doprinose za socijalno osiguranje (i poreze) i iz koje (ili u kojoj) ima pravo na socijalna davanja.	applicable law
procedura	Postupak, način rada. Zakonom propisana pravilavodjenja sudskog postupka, parnice.	procedure

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

procena	označava organizovan proces prikupljanja podataka, prepoznavanja i ocene problema, potreba, snaga i rizika, situacije i uključenih osoba koji se postepeno razvija kako bi se odredili ciljevi rada sa korisnikom, potrebne usluge i mere	assessment, evaluation, estimate
profesionalna kultura		professional culture
progressivno oporezivanje	tip poreske politike kojom se disproportionalno veće poreske obaveze nameću onima koji zarađuju više od prosečnog prihoda. U većini zemalja, porezi na prihode su, za najbogatije, progresivni, do maksimalne stope.	progressive taxation
protokol		protocol
psiholog		psychologist
psihosocijalna podrška		psychosocial support
radna sposobnost		ability to work
radno-okupaciona terapija		occupational work therapy
rani razvoj		early development
ranjive grupe, ugrožene grupe, osetljive grupe	Društvene grupe koje su u povećanom riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, usled čega imaju izraženu potrebu za socijalnom sigurnošću i socijalnom pomoći. U gotovo svakom društvu postoje socijalno ugrožene grupe napr. starije osobe, rasne ili etničke manjine, izbegli, azilanti, hendikepirani, beskućnici, dugotrajno nezaposleni i drugi, kojima je neophodna organizovana socijalna pomoć.	vulnerable groups
rasizam	Ideologija u čijem je središtu teza o suštinskoj i prirodno datoj biološkoj, psihološkoj i duhovnost nejednakosti ljudskih rasa . Po učenju rasista, pojedine rase su superiornije od drugih u biološkom, intelektualnom, moralnom, socijalnom i političkom smislu.	racism
ravnopravnost		equality
readmisija	U savremenom smislu, dobrovoljan ili prisilan povratak u zemlju porekla onih osoba koje neosnovano i nelegalno borave u drugoj zemlji.	readmission
recesija		recession
regionalna kohezija		regional cohesion
regresivno oporezivanje	tip poreske politike koja višom poreskom stopom oporezuje one koji manje zarađuju (lica s manjim dohotkom daju veći deo dohotka kroz porez).	regressive taxation
reintegracija	Ponovno pronalaženje ciljeva i smisla života osobe ili grupa, kod kojih zbog delovanja dezintegrirajućih procesa, prethodna integrisanost nije više funkcionalna.	reintegration
relativno siromaštvo	siromaštvo koje se definiše u odnosu na minimalno pristojni ili minimalno prihvatljivi životni standard u određenom društvu. Percepcije o tome šta je pristojno i prihvatljivo su promenljive i razlikuju se od društva do društva, kao i unutar istog društva u različitim periodima.	Relative poverty
rod	Društveni konstrukt pola koji po definiciji određuje samo društvene uloge muškaraca i žena, to jest osoba muškog ili ženskog pola.	Gender
roditeljski dodatak	davanje koja se isplaćuje roditelju za vreme roditeljskog odsustva.	Parental allowance
roditeljsko odsustvo	plaćeno ili neplaćeno odsustvo oca ili majke radi podizanja deteta, brige o bolesnom detetu i sl.	Parental leave
rodna ravnopravnost	jednaka prisutnost, osnaženost i participacija oba pola u javnom i privatnom životu.	gender equality
rodna usmerenost	(re)organizacija, poboljšanje i evaluacija svih političkih procesa, kako bi se jednakost polova ostvarila na svim nivoima i u svim oblastima javnog života.	gender mainstreaming
samohrani roditelj	Pojam se odnosi na okolnost kada se jedan od roditelja, iz objektivnih ili subjektivnih razloga, sam brine za svoje dete.	single parent
samostalna delatnost, samozaposlenost	oblik zaposlenosti u kome radnik nije zaposlen od strane vlasnika sredstava za proizvodnju koja radnik/ca koristi u svom radu, od strane vlasnika proizvoda njegovog/njenog rada, onog koji njime/njom upravlja i koji za taj rad plaća dogovorenu zaradu ili platu, već direktno zarađuje za život proizvodnjom ili prodajom dobara ili pružanjem usluga, kao nezavisan ekonomski učesnik.	self-employment
samozastupanje		self-representation
Savet Evrope	organizacija evropskih zemalja osnovana Londonskim ugovorom iz 1949. godine. Ciljevi Saveta Evrope su: zaštita ljudskih prava, unapređenje pluralističke demokratije i vladavine prava, promovisanje svesti o evropskom kulturnom identitetu, podsticanje razvoja i različitosti, traganje za rešenjima problema sa kojima se Evropa suočava (npr. manjine, ksenofobija, zaštita okoline, kloniranje...), kao i razvoj demokratske stabilnosti kroz podršku političkim, zakonodavnim i ustavnim reformama.	Council of Europe
seksizam		Sexism
seksualna orijentacija		Sexual Orientation
sigurna kuća		safe house
sistem socijalne zaštite		social protection system
sistem zdravstvenog osiguranja	svaki sistem u kome je pojedinac (i od njega zavisna lica) osiguran od rizika snošenja troškova zdravstvene zaštite i za to je plaćen doprinos (premija) za osiguranje.	health insurance system
siva ekonomija		grey economy
sivo tržište		grey market
skala ekvivalencije	grupa indeksa koji su izračunati da bi prikazali npr. potrebe domaćinstva, zavisno od broja članova, njihove starosne ili polne strukture i njihovih specifičnih okolnosti (npr. hronične bolesti). Skala ekvivalencije se koristi za pravično određivanje davanja domaćinstvima različitih veličina i sastava i u različitim situacijama.	equivalence scale
skandinavске socijalne reforme	niz socijalnih zakona i programa usvojenih u skandinavskim zemljama krajem 19. i početkom 20. veka, pre svega u Danskoj i Švedskoj, koje su dovele do konstituisanja specifičnog tipa socijalne države, koja ima pretežan univerzalni i egalitarni karakter. Osnovna obeležja skandinavskog modela socijalne sigurnosti su: (a) osiguranje svih građana od glavnih socijalnih rizika, (b) finansiranje socijalnih davanja iz poreza, (v) aktivna intervencija na tržištu rada i (g) razvijene socijalne usluge za sve građane, a posebno za decu i porodice.	Scandinavian social reforms
skrivena nezaposlenost	odnosi se na nezaposlene koji ne zadovoljavaju kriterijume nacionalnog sistema registracije nezaposlenosti ili koji, iz bilo kog razloga, nisu registrovani kao lica koja traže posao.	hidden unemployment

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

slučaj	označava situaciju ili okolnosti koje otežavaju zadovoljavanje potreba, ometaju funkcionisanje i ostvarivanje prava korisnika, a povodom kojih se pokreće profesionalno vođen proces promene u cilju zadovoljenja potreba i prevazilaženja problema korisnika	case, instance
smeštaj	Usluge domskog smeštaja pružaju se deci i mladima čije se potrebe ne mogu zadovoljiti u okviru biološke, srodničke ili hraniteljske porodice ili kroz usluge u zajednici, na osnovu odluke organa starateljstva ili suda, odnosno po uputu centra za socijalni rad, do povratka deteta ili mlade osobe u biološku porodicu, odnosno do smeštaja u srodničku ili hraniteljsku porodicu, usvojenja ili osamostaljiavanja. Usluge domskog smeštaja takođe se pružaju odraslim i starijim licima koji ispunjavaju uslove definisanim u Pravilniku o standardima za usluge socijalne zaštite.	accommodation, placement
smeštaj odraslog lica u drugu porodicu		<i>placement in adult foster care, adult foster care placement, accomodation into other families for adults</i>
smeštaj u male domske zajednice	Organizacija rada i programske aktivnosti u malim domskim zajednicama koncipirane su na način koji je blizak porodičnim uslovima života, uz podsticanje individualnosti svakog korisnika.	placement in small residential communities
smeštaj u prihvatilište	Usluga je usmerena na uspostavljanje osećanja sigurnosti kao osnove za dalji napredak i osnaživanje korisnika, radi podizanja njihove sposobnosti za bezbedan život i uključivanje u zajednicu.	placement in a shelter
socijalna administracija	akademsko područje istraživanja koje se bavi socijalnom politikom, kao i praktični aspekti organizacije, upravljanja institucijama i metodi i postupci obezbeđivanja socijalnih davanja i usluga	social administration
socijalna briga, socijalna nega	po pravilu, podrazumeva usluge namenjene određenim ugroženim i zavisnim društvenim grupama (deca, stari, fizički nesposobni, mentalno bolesni itd).	social care
socijalna dimenzija		social dimension
socijalna dobrobit	U Evropi, socijalna dobrobit obično podrazumeva situaciju u kojoj pojedinci, grupe ili kategorije stanovnika mogu adekvatno da funkcionišu kao članovi društva, kada su zadovoljene njihove hitne materijalne potrebe i kada nisu diskriminisani.	social welfare
socijalna država	država koja preuzima odgovornost za osnovnu materijalnu dobrobit i sigurnost svojih građana. Socijalna država štiti građane od najvažnijih rizika, kao što su: starost, siromaštvo, invalidnost, nesreća na radu, nezaposlenost i bolest.	welfare state
socijalna ekonomija	skup ideja i praksi zasnovanih na prepoznavanju zajedničkih interesa između socijalnih partnera i na međusobnom prepoznavanju vitalnih interesa socijalnih partnera.	social economy
socijalna inkluzija, društvena inkluzija	Društvena ili socijalna inkluzija (uključivanje) označava proces koji obezbeđuje da oni koji su u riziku od siromaštva i socijalnog isključivanja (ekskluzije) steknu mogućnosti i resurse koji su im neophodni da u punoj meri učestvuju u društvenom životu, te da uživaju standard života i dobrobit koja se smatra uobičajenom u društvu u kome žive.	social inclusion
socijalna isključenost, marginalizacija, socijalna ekskluzija, socijalno isključivanje	U zemljama EU, socijalna isključenost se definiše kao nesposobnost ili nevoljnost za integrisanje određenih kategorija ljudi u glavne tokove socijalnih i ekonomskih aktivnosti zajednice.	social exclusion
socijalna kohezija, društvena kohezija, grupna kohezija	jedno društvo se smatra socijalno kohezivnim ako njegovi članovi, bez obzira na različitu etničku, religijsku ili geografsku pripadnost, dele niz zajedničkih normi i vrednosti, poštujući identitet drugih i njegove manifestacije i kada nema nepremostivih razlika u bogatstvu i ekonomskim mogućnostima.	social cohesion
socijalna politika, Welfare politika	Kao deo opšte politike, socijalna politika u savremenim društvima, predstavlja skup osmišljenih mera i aktivnosti države, lokalnih vlasti, drugih političkih struktura, građana i njihovih asocijacija i organizacija u cilju zadovoljavanja socijalnih potreba, obezbeđivanje sigurnosti, zaštite od socijalnih rizika i slučajeva i prevazilaženja i suzbijanja socijalnih problema.	social policy, welfare policy
socijalna pomoć	propisi, mere, programi i usluge koje pruža država, institucije i/ili pojedinci, a koji služe da bi se pomoglo pojedincima, porodicama, i/ili kategorijama stanovnika koji nemaju ili imaju nedovoljan pristup drugim izvorima prihoda i/ili uslugama koje su potrebne za dostojan život, kao i/ili učešću u socijalnom i kulturnom životu svoje zajednice.	Social assistance
socijalna prava	niz prava izvedenih iz univerzalnih građanskih i političkih prava. Socijalna prava treba da omoguće pojedincima održanje pristojnog nivoa ili stila života ili, drugim rečima, ova prava treba da obezbede ljudima pristup neophodnim resursima potrebnim za dostojan način života.	Welfare rights, social rights
socijalna pravda	odnosi se na način na koji se resursi i mogućnosti distribuiraju između pojedinaca i društvenih grupa. Glavni kriterijumi za ostvarivanje socijalne pravde su zakon, zasluga i potreba.	Social justice
socijalna sigurnost	U užem smislu, socijalna sigurnost podrazumeva nastojanje savremenog socijalnog osiguranja da preraste u socijalno obezbeđenje, a u širem smislu, to znači preduzimanje društvenih mera i akcija radi garantovanja zadovoljenja osnovnih životnih potreba, u slučajevima kao što su: materinstvo, bolest, invaliditet, nezaposlenost, starost i sl.	Social security
socijalna uključenost, socijalno uključivanje	U opštem smislu, to je obezbeđivanje prava i jednakih uslova pojedincima ili ugroženim i manjinskim grupama kojima se omogućava puno i produktivno učešće u društvu (zaposlenost, obrazovanje, stanovanje, kultura...).	Social inclusion
socijalna zaštita	obuhvata sve zakone, mere i prakse kojima se pojedinci štite od glavnih životnih rizika, kao što su (duga) bolest ili povreda i s tim povezani finansijski rizici (povećani troškovi lečenja i gubitak prihoda), invalidnost, gubitak posla, prirodne nepogode, rat, pobuna itd.) ili kojima se ublažavaju štetne posledice tih događaja.	Social protection
socijalna zavisnost	vidi <i>kultura zavisnosti</i>	welfare dependency
socijalne investicije	novi pristup ulozi i značenju socijalnih transfera i ulaganja u ljudski kapital u okviru koga se aktivnom socijalnom politikom, posebno u obrazovanju i programima zapošljavanja, doprinosi održivom ekonomskom razvoju.	social investments

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

socijalne usluge	usluge koje pružaju agencije i institucije (vladine i nevladine) radi zadovoljavanja određenih ličnih ili društvenih potreba korisnika, kao što su deca, porodice, stari i hendikepirani.	social services
socijalni dijalog	svi oblici pregovaranja, konsultacija i razmene informacija između socijalnih partnera (bipartitni dijalog) i između socijalnih partnera na jednoj strani i predstavnika vlade na drugoj (tripartitni dijalog) o pitanjima od zajedničkog interesa u oblastima ekonomske i socijalne politike.	social dialogue
socijalni izdaci (troškovi)	ukupni troškovi sistema socijalne sigurnosti, ili troškovi pojedinog podsistema, npr. zdravstvenog ili penzijskog. Najčešće se izražavaju u procentu od BDP. Ukupni troškovi se mogu deliti na javne troškove (propisane i finansirane od strane države) i privatne (troškovi privatnih osiguravajućih i drugih institucija uključujući participaciju za određene usluge i davanja).	Social expenditures, Social spending
socijalni kapital	elementi društvene organizacije kao što su poverenje, zadužbine, norme i vrednosti (bilo da su neformalne ili formalne i pravno sprovodljive) i socijalne mreže putem kojih društvo može ostvariti ciljne koordinirane aktivnosti.	social capital
socijalni kapitalizam	ekonomski i politički sistem u kome tržišno zasnovanu ekonomiju dopunjuju ekstenzivni socijalni programi.	welfare capitalism
socijalni model		social model
socijalni partneri	organizacije radnika i poslodavaca koje se međusobno dogovaraju i odlučuju o nizu ekonomskih i društvenih pitanja, posebno onih vezanih za uslove rada i prava radnika na radnom mestu.	social partners
socijalni pluralizam, pluralizam u socijalnoj politici	vidi <i>kombinovani model socijalne politike</i>	welfare pluralism
socijalni problem	socijalni problem je problem koji se odražava na značajan broj članova društva i prepoznaje se od strane javnosti (stručnjaka ili opšte javnosti). Socijalni problemi su "socijalne konstrukcije", što znači da, u krajnjem slučaju, socijalni problem postaje ono za šta ljudi u nekom društvu misle da je socijalni problem.	social problem
socijalni rad	delatnost koja unapređuje društvenu integraciju, deluje na međusobnu adaptaciju pojedinaca, porodica, društvenih grupa i društvenog okruženja.	social work
socijalni radnik		social worker
socijalni rizik	rizik pojave događaja ili stanja koji mogu dramatično uticati na standard života pojedinaca i njihovih porodica i/li njihovu sposobnost da u potpunosti učestvuju u društvenom i kulturnom životu njihove zajednice.	social risk
socijalni sektori	grupni termin za politike i programe socijalne intervencije u pogledu zapošljavanja i nezaposlenosti, dohodovne podrške, obrazovanja i obuke, zdravstvene zaštite, stambene politike i socijalne brige.	social sectors
socijalni transferi	vidi <i>novčana davanja</i>	Social transfers
socijalni troškovi rada	troškovi rada mogu se podeliti u dve kategorije. Prvu kategoriju čine izdaci za plate zaposlenih, a drugu kategoriju porezi i doprinosi namenjeni za pokrivanje socijalnih rizika, kao što su starost, invalidnost, bolest, nezaposlenost, promene porodične situacije i sl, kao i poreska plaćanja kojima se pokrivaju ovi troškovi u sistemima nedoprinosnih davanja. Druga kategorija, takođe nazvana socijalni troškovi rada, uobičajeno je viša u zemljama sa pretežnim sistemom socijalnog osiguranja, nego u zemljama u kojima se socijalna sigurnost pretežno finansira iz poreza.	social labour costs
socijalni turizam	praksa da siromašni ili socijalno isključeni pojedinci pokušavaju da promene svoje mesto življenja, kako bi došli do većih ili redovnijih socijalnih davanja. Socijalni turizam može da podrazumeva migracije u druge zemlje (npr. u okviru EU) ili u drugi region iste zemlje.	welfare (social) tourism
socijalno osiguranje	To je oblik socijalne politike i socijalne zaštite kojim se zaposlenima i članovima njihovih porodica garantuje materijalno obezbeđenje i zdravstvena zaštita. Ono uključuje: zdravstveno, penziono i invalidsko osiguranje i osiguranje u slučaju nezaposlenosti.	Social insurance
socijalno preduzetništvo	preduzetničke aktivnosti u oblasti socijalnog razvoja i socijalne politike, posebno na lokalnom nivou i u lokalnim zajednicama.	social entrepreneurship
socijalno stanovanje	u užem smislu, politika socijalnog stanovanja se sastoji u izgradnji posebno projektovanih socijalnih stanova, sagrađenih prema skromnijim standardima, koji se izdaju određenim društvenim grupama u skladu sa kriterijumima kao što su porodični prihodi i imovina. U širem smislu, politika socijalnog stanovanja podrazumeva različite subvencije i poreske olakšice koje država daje određenim grupama radi podmirjenja njihovih stambenih potreba.	social housing
socijalno tržišna ekonomija	Socijalno tržišna ekonomija pretpostavlja društvenu odgovornost ekonomije i supsidijarnu ulogu države u popravljajući negativnih posledica koje troškovi socijalne sigurnosti imaju na konkurentnost proizvodnog sektora.	social market economy
socijalno ugovaranje	o socijalnom ugovaranju se govori kada javna vlast koja je odgovorna za socijalnu dobrobit i budžet iz koga se ona finansira, ugovara sa privatnim entitetima pružanje socijalnih usluga i davanja u naturi i/li distribuciju davanja u naturi, u toku određenog perioda i na određenom geografskom prostoru.	social contracting
socijalno zdravstvene usluge		social and health services
socijalno-zdravstvene ustanove	Za korisnike koji zbog svog specifičnog socijalnog i zdravstvenog statusa imaju potrebu i za socijalnim zbrinjavanjem i za stalnom zdravstvenom zaštitom ili nadzorom mogu se osnovati socijalno-zdravstvene ustanove.	social and health care institutions
solidarnost	uzajamna odgovornost koju članovi društvene grupe osećaju jedni za druge i na osnovu koje deluju, ako je to potrebno. Osnov solidarnosti čine uzajamne obaveze građana prema drugim građanima i recipročni odnos između, u principu, jednakih strana.	solidarity
šrodnički staratelj		kinship caregiver, kinship carer
šrodničko hraniteljstvo		kinship foster care
stabilizacija		stabilization
stanovanje		housing, habitation

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

stanovanje uz podršku	Svrha usluge stanovanja uz podršku definisana je kao obezbeđivanje smeštaja, stručne pomoći i podrške za što potpunije osamostaljivanje i uključivanje korisnika u zajednicu.	housing with support services, support housing
stara lica, starije osobe, stare osobe		elderly
staratelj	Staratelj je fizičko lice sa poslovnom sposobnošću koje je, na osnovu sopstvenog pristanka, a po rešenju starateljskog organa, obavezno da se stara o imonivi, ličnosti, pravima i interesima maloletnih lica koja nisu pod roditeljskim staranjem i drugih lica lišenih poslovne sposobnosti.	legal guardian, guardian
starateljstvo	oblik porodično-pravne zaštite kojim država obezbeđuje brigu o deci bez roditeljskog staranja, kao i punoletnim licima koja iz različitih razloga nisu u stanju da se sama staraju o sebi i svojoj imovini.	guardianship
starosna penzija	Jedno od osnovnih prava po osnovu obaveznog penzijsko-invalidskog osiguranja. Stiče se ispunjavanjem uslova u pogledu navršanih godina života i dužine penzijskog staža. Kao posledica povećanja očekivanog trajanja života javlja se trend podizanja starosne granice za sticanje prava na starosnu penziju, kao i njeno izjednačavanje za pripadnike oba pola.	old-age pension
stereotip	uzajamna odgovornost koju članovi društvene grupe osećaju jedni za druge i na osnovu koje deluju, ako je to potrebno. Osnov solidarnosti čine uzajamne obaveze građana prema drugim građanima i recipročni odnos između, u principu, jednakih strana.	stereotype
stigma	osećanje sramote i obeleženosti koje lice ima jer svoje prihode ostvaruje iz davanja koja podležu proveru prihoda (income-tested) ili proveru imovinskog stanja (means-tested), a ne zaradom ili primanjem davanja iz socijalnog osiguranja. Stigma je često posledica administrativnih procedura u državnoj socijalnoj pomoći što dovodi do smanjenja korišćenja takvih naknada.	stigma
stigmatizacija	Stigmatizacija je praksa pripisivanja "stigme" (beleg, žig) osobama i grupama koje se na način koji se smatra upadljivim razlikuju ili ponašaju drugačije od dominantnih kulturnih normi. Karakteristični predmeti stigmatizacije su osobe obolele od duševnih bolesti, počinioci krivičnih dela, osobe homoseksualne orijentacije, oni koji su pogođeni bolestima zavisnosti, posebno od alkohola i narkotika itd.	stigmatization
stopa ekonomske aktivnosti	učešće radno aktivnog stanovništva (npr. lica koja imaju zaposlenje ili ga traže) u radno sposobnom stanovništvu. Izračunava se tako što se ukupan broj (samo) zaposlenih i registrovanih nezaposlenih lica podeli ukupnim brojem lica starosti između 15 i 64 godine, a izražava se u procentima. Stopa ekonomske aktivnosti se može računati i za pojedine starosne grupe.	economic activity rate
stopa korišćenja davanja	odnos broja lica koja traže i primaju određena davanja u odnosu na broj lica koja imaju pravo na primanje tih davanja.	take-up rate of benefit
stopa nezaposlenosti	odnos između broja nezaposlenih i radno aktivnih stanovnika (radne snage). Stope nezaposlenosti se mogu bitno razlikovati, zavisno od toga kako se definiše nezaposlenost.	unemployment rate
stopa siromaštva	broj lica (ili domaćinstava) čiji je prihod ispod linije siromaštva, podeljen ukupnim brojem lica (ili domaćinstava) u zemlji, i izražava se u procentima.	poverty rate
stopa smanjenja siromaštva	socijalni transferi ("prihodi") imaju za cilj smanjenje stope siromaštva. Različiti metodi takvih transfera se razlikuju u pogledu efikasnosti (sa aspekta troškova) tj. u pogledu stepena smanjenja siromaštva koje "proizvodi" svaki od tih metoda transferom određenog iznosa novca. Poređenjem efekata različitih oblika i metoda transfera prihoda može se, u principu, ustanoviti koji su socijalni transferi najefikasniji i najefektivniji, sa aspekta smanjenja siromaštva.	Poverty rate reduction
stopa zaposlenosti	odnos između broja zaposlenih i ukupnog broja lica između 15 i 64 godine života.	employment rate
strategija		strategy
strateški plan		strategic plan
stručni poslovi u socijalnoj zaštiti	Stručni poslovi u socijalnoj zaštiti grupišu se prema funkcijama, prirodni radnih procesa i ishodima koji nastaju u pružanju usluga socijalne zaštite.	professional activities in social protection
stručni radnik	označava stručnjaka koji se bavi poslovima socijalnog rada, upravno-pravnim poslovima ili poslovima planiranja i razvoja;. Stručni radnici u centru za socijalni rad su socijalni radnik, psiholog, pedagog, andragog, specijalni pedagog, pravnik i sociolog, a u drugoj ustanovi socijalne zaštite i kod pružaoca usluga socijalne zaštite stručni radnici su i defektolog i lekar.	expert consultant, professional, professional worker
stručni saradnici	Stručni saradnici su lica druge odgovarajuće struke, sa stečenim visokom obrazovanjem na studijama prvog ili drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama, koja obavljaju poslove iz svoje struke u ustanovi socijalne zaštite i kod pružaoca usluga socijalne zaštite.	professional associates
stručno usavršavanje		professional training, updating of skills, professional education
subjektivno siromaštvo	kada ljudi imaju subjektivan osećaj da su uskraćeni za sredstva koja smatraju da treba da poseduju tj. kada poredje sopstvenu situaciju sa situacijom drugih ljudi u svom društvenom okruženju, oni su subjektivno siromašni.	subjective poverty
subvencije	direktna ili indirektna plaćanja ili npr. poreske koncesije koje vlada daje privatnim firmama, domaćinstvima i/ili pojedincima u cilju promovisanja političkih ciljeva kao što je javno dobro. Subvencije se mogu odnositi na određene proizvode ili usluge (transport, hrana, komunalne usluge itd). Svrha davanja subvencija često je ublažavanje nejednake distribucije dohotka i/ili oslobađanje od negativnih posledica funkcionisanja slobodnog tržišta i neobuzdane konkurencije.	subsidies
sudska medicina		forensic medicine
supervizija, nadzor	označava proces koji obezbeđuje da se primenom standarda realizuju stručni zadaci i aktivnosti iz delatnosti centra kroz profesionalnu podršku i učenje, a stručni radnici na taj način razvijaju znanje, kompetenciju i mogućnost da preuzmu odgovornost za sopstvenu praksu, a time i podignu nivo kvaliteta zaštite korisnika	supervision

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

supsidijarnost	supsidijarnost je princip prema kome probleme treba da rešava najmanji (ili najniži) nadležni autoritet.	subsidiarity
svratište	Svrha usluge svratište je pružanje privremenih ili povremenih intervencija i zadovoljavanje trenutnih potreba korisnika, kao i posredovanje u obezbeđivanju dostupnosti drugih usluga u zajednici.	drop-in center
targetiranost, ciljanost	usmeravanje socijalnih davanja prema specifičnim grupama ili pojedincima.	targeting
tolerancija	Tolerancija je pojam iz oblasti društva, kulture ili religije koji se odnosi na kolektivnu i pojedinačnu praksu prihvatanja i saradnje sa osobama koje nisu iste vere, ne misle na isti način, imaju drugačiji politički stav ili se razlikuju po nekom drugom osnovu.	Tolerance
transformacija (ustanova)		transformation (<i>of institutions</i>)
troškovi stanovanja	svi troškovi domaćinstva neophodni za potrebe stanovanja. U sektoru najma (iznajmljivanja stanova), troškovi stanovanja uključuju najamnine i sve usluge u vezi sa stanovanjem (voda, električna energija, grejanje, plin, komunalne takse itd.) umanjene za stambene subvencije. Troškovi stanovanja u sopstvenom stanu ili kući obuhvataju npr. troškove servisiranja hipoteke na stan i/ili bankarskih kredita, održavanja, usluga i poreza na imovinu, uz umanjene po osnovu stambenih subvencija.	housing expenditure
tržište rada		labour market
učesnici	pojedinci, grupe, institucije i organizacije koje učestvuju u ostvarenju nekog programa, čine njegov deo ili su njegovi korisnici, odnosno učestvuju u funkcionisanju neke institucije. Učesnici u programima socijalne politike su: građani-volonteri, korisnici, organizacije civilnog društva, lokalne vlasti, ekonomija, javne institucije, vlada, mediji, stručnjaci, crkve itd.	stakeholders, participants
ugovori EU	dokumenti na kojima počiva EU u nedostatku Ustava EU koji bi prihvatile sve zemlje članice.	EU Treaties
ukupna stopa fertiliteta	prosečan broj dece koju žene rode tokom fertilnog perioda svog života (tj. između 15 i 49 godina života).	total fertility rate
upućivanje, detašman	javlja se kada poslodavac uputi svog zaposlenog da privremeno radi u zemlji koja nije zemlja u kojoj on plaća doprinose za socijalno osiguranje.	posting, secondment, detachment
urgentni smeštaj		emergency foster care
usklađivanje davanja	proces po kome se visina davanja usklađuje s porastom zarada ili cena. Ovo usklađivanje se obično vrši jednom godišnje, a u slučaju veće inflacije i češće.	uprating
usluga		service
usluge u zajednici		community-based service
ustanove za domski smeštaj		residential facilities
usvojenik		adoptee
usvojenje	Usvojenje je čin prenošenja roditeljskih prava i dužnosti sa bioloških na osobu ili osobe koje nisu biološki roditelji usvojenika.	adoption
usvojiteljska porodica		adoptive family
uzajamna pomoć	pomoć koja se pruža pojedincu ili porodici u stanju potrebe van formalnog sistema socijalne sigurnosti i u kome su oni koji pružaju pomoć i oni koji je primaju ravnopravni i, u zavisnosti od situacije, mogu zameniti uloge.	mutual aid
uzajamno priznavanje	uzajamno priznavanje sudskih presuda između država je važan instrument koji omogućava saradnju u oblasti trgovine i u građanskim i krivičnim pitanjima, kako u okviru EU, tako i između EU i trećih zemalja.	mutual recognition
vanbračna zajednica	domaćinstvo (zajednica) koje čine muškarac i žena i, eventualno, njihova deca, koja nije formalizovana brakom. Zavisno od pravnih propisa države u kojoj par živi, njihov vanbračni status može da ima, manje ili više, ozbiljne posledice, posebno za imovinska prava dece i nadživelog bračnog druga.	unmarried cohabitation
vertikalna preraspodela, vertikalna redistribucija	preraspodela dohotka i socijalnih davanja od imućnijih prema manje imućnim kategorijama građana. Sistemi socijalne sigurnosti (npr. penzijski), u većoj ili manjoj meri, primenjuju vertikalnu preraspodelu (redistribuciju).	vertical redistribution
višeroditeljska porodica	porodica u kojoj deca žive uz jednog biološkog roditelja i očuha ili maćehu koji imaju decu iz prethodnog braka ili vanbračne veze.	multiparental family
vođenje dokumentacije o stručnom radu		<i>keeping documetation on expert work</i>
vođenje evidencije o korisnicima		<i>keeping records on beneficiaries</i>
vođenje slučaja	označava sistemski pristup u socijalnom radu koji obuhvata aktivnosti procene, aranžiranja pristupa uslugama, planiranja, koordinacije, nadgledanja i evaluaciju usluga koje treba da odgovore na potrebe konkretnog korisnika;	case management
voditelj slučaja, radnik na slučaju	označava stručnog radnika koji je zadužen za konkretan slučaj koji utvrđuje i koristi potrebne profesionalne i druge resurse iz centra ili iz drugih ustanova i organizacija u lokalnoj zajednici, koji su neophodni za zadovoljavanje i prevazilaženje potreba i problema, odnosno pružanja odgovarajućih usluga korisniku;	case worker
volontiranje	aktivnost koja se ne plaća i koju pojedinac preuzima po svojoj slobodnoj volji, a koja često ima za cilj da pomogne drugima. Volonterski rad može biti formalan (kada se obavlja u okviru neprofitnih organizacija) ili neformalan.	volunteering
vraćanje poslovne sposobnosti		restoration of legal capacity
Workfare politika		<i>workfare policy</i>
zadužbina	suma novca koju izdvoji pravno ili fizičko lice za specifične (dobrotvorne) svrhe. Zaduzbina je pravno lice; u trenutku osnivanja se utvrđuju određene klauzule koje se odnose na upravljanje fondovima koji stoje na raspolaganju zadužbini.	foundation
zamka nezaposlenosti	kada se pojedinac (ili porodica) nađe u situaciji da se, praktično, ne može zaposliti ili da ne može prihvatiti nijedno od zaposlenja koja su mu dostupna, kaže se da se nalazi u zamci nezaposlenosti. Lice možda ne želi da prihvati zaposlenje, jer je npr. davanje za slučaj nezaposlenosti koje prima veće, isto ili samo malo manje od zarade koju će, verovatno, primati za posao za koji je kvalifikovano.	unemployment trap

REČNIK SOCIJALNE ZAŠTITE

zamka siromaštva	situacija u kojoj su iznosi davanja koja podležu proveru imovinskog stanja (sigurnosna mreža socijalne sigurnosti) takvi da ne motivišu pojedince na rad ili kada se visina tih davanja smanjuje bar za istu sumu novca koju pojedinac ili porodica mogu zaraditi. To smanjuje motivaciju nezaposlenih za rad, jer se njihova materijalna situacija neće poboljšati ako prihvate posao.	poverty trap
zanemarivanje	Zanemarivanje predstavlja propuštanje pružaoca nege - roditelja, odnosno druge osobe koja je preuzela roditeljsku odgovornost ili obavezu da neguje dete čak i tokom kraćeg vremena (npr. bebisiter), da obezbedi razvoj deteta u svim oblastima: zdravlja, obrazovanja, emocionalnog razvoja, ishrane, smeštaja i bezbednih životnih uslova, a u okviru razumno raspoloživih sredstava porodice ili pružaoca nege, što izaziva ili može, sa velikom verovatnoćom, narušiti detetovo zdravlje ili fizički, mentalni, duhovni, moralni ili društveni razvoj.	neglect
zaštita dece		child protection
zaštita zaposlenih		protection of employees
zaštita zdravlja na radu		occupational health
zastupanje, zagovaranje	aktivnosti koje za cilj imaju promenu određene politike i/ili delovanje na uzroke određenih društvenih problema.	advocacy
Zavod za socijalnu zaštitu		Institute for Social Protection
zdravstvo		Health care
zlostavljanje		abuse
žrtva		victim

Pojmovnik kulturno-kompetentne prakse / pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu

Tatić, Damjan, Lidija Ivanović, and Veselin Medenica. Pravni okvir i službe podrške za osobe sa invaliditetom." Socijalna misao 18.1 (2011): 91-104.

Sue, Derald Wing. *Multicultural Social Work Practice*. John Wiley & Sons (2005)

Jary, David, and Julia Jary. *HarperCollins dictionary of sociology*. HarperPerennial, 1991.

Šučur, Zoran. "Englesko-hrvatski pojmovnik socijalne politike." *Revija za socijalnu politiku* 6.2 (1999): 207-213. pdf

Bosanac, Milan, Oleg Mandić, and Stanko Petković. *Rječnik sociologije i socijalne psihologije*. Informator, 1977.

Novak-Šujak, Jadranka. *Hraniteljstvo za decu sa Daun sindromom*. Beograd: Radunić, 2010.

Klajn, Ivan, and Milan Šipka. *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Prometej, 2006.

Vuković, Drenka. *Socijalna sigurnost*. Beograd: Fakultet političkih nauka (2009).

Ružičić, Milica Mima. *Rečnik invalidnosti*. Novi Sad: Dnevnik (2003).

Matković, Gordana, Boško Mijatović i Katarina Stanić. *Novčana davanja za decu i porodice sa decom u Srbiji, analiza i preporuka*.

http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wp-content/uploads/2016/09/Sekundarne_analize_podataka_dobijenih_kroz_SILC_2016.pdf

http://www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/stanov/XLII_1-4/d15/download_fr

<http://upravusi.rs/socijalna-zastita/materijalna-pomoc-opstina-i-gradova/pomoc-za-placanje-komunalija-i-stanarine/>

https://www.uml.edu/docs/Glossary_tcm18-55041.pdf

<https://www.gov.uk/housing-benefit/overview>

<http://www.arlington-tx.gov/cdp-housing/announcements/rental-assistance/>

<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/rs/socijalno-ukljucivanje-u-rs/rechnik-termina/>

<http://www.coe.int/t/dg3/sscsr%5CSource%5CGlossSERBcyrillic.pdf>

<http://upravusi.rs/socijalna-zastita/materijalna-pomoc-opstina-i-gradova/davanje-u-naturi/>

<http://www.hraniteljstvo.gov.rs/english/index.htm>

<http://en.asocijacijaduga.org.rs/csw/>

<http://www.minrzs.gov.rs/cir/informacije-o-socijalnim-davanjima>

http://paragraf.rs/propisi/zakon_o_socijalnoj_zastiti.html

<http://upravusi.rs/socijalna-zastita/materijalna-pomoc-drzave/dodatak-za-pomoc-i-negu-drugog-lica/>

http://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik_o_organizaciji_normativima_i_standardima_rada.html

<http://pzs.gov.rs/multimedia/dodaci/STRATESKI%20PLAN%202012%20-2015.pdf>

<https://www.hrw.org/report/2016/06/08/it-my-dream-leave-place/children-disabilities-serbian-institutions>

<http://cilsrbija.org/eng/static.php?id=projekti>

<http://www.alibunar.org.rs/riidp/index.php/en/2012-05-26-17-50-52>

<http://www.asocijaciaduga.org.rs/wp-content/uploads/2015/03/Publikacija-DUGA-srpska-verzija-WEB.pdf>

<http://en.asocijaciaduga.org.rs/wp-content/uploads/2015/04/Publikacija-DUGA-engleska-verzija-WEB.pdf>

http://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik_o_organizaciji_normativima_i_standardima_rada.html

http://www.parlament.rs/11th_Sitting_of_the_Committee_on_Labour,_Social_Issues,_Social_Inclusion_and_Poverty_Reduction.16920.537.html

http://www.banat.rs/dokumenta/rechnik_eu_terminologije.pdf

<http://minoritycentre.org/library/family-act-serbia>

<http://www.cpsuns.rs/multimedia/dodaci/Srpska%20verzija%20SP%202016-2018.pdf>

http://www.paragraf.rs/propisi/porodici_zakon.html

http://www.unicef.org/serbia/Novcana_Davanja_Za_Decu_I_Porodice_Sa_Decom_U_Srbiji.pdf

<http://www.croso.gov.rs/lat/Rechnik/index.php?slowo=>

<http://childhub.org/sh/materijali-namjenjeni-djeci/forum-decentralizacija-socijalnih-usluga-metode-posledice-naucene>

http://www.ombudsman.osobesainvaliditetom.rs/attachments/016_Nacionalna%20strategija%20za%20zaposljavanje.pdf

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1062&langId=en>

http://www.zavodsz.gov.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=135&Itemid=143&lang=1250

<http://pzs.gov.rs/multimedia/dodaci/PRAVILNIK%20O%20LICENCIJANJU%20STRU%20C4%8CNIH%20RADNIKA.doc>

<http://www.pio.rs/lat/znacjenje-pojedinih-pojmova-iz-oblasti-penzijskog-i-invalidskog-osiguranja.html>

<http://zlatnodoba.webs.com/SRB-knjiga.pdf>

<http://zlatnodoba.webs.com/Knjiga%20eng.pdf>

http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_finansijskoj_podrsci_porodici_sa_decom.html

http://www.paragraf.rs/propisi/opsti_protokol_za_zastitu_dece_od_zlostavljanja_i_zanemarivanja.html

<http://pzs.gov.rs/multimedia/dodaci/PRAVILNIK%20O%20STANDARDIMA%20ZA%20USLUGE%20SOCIJALNE%20ZA%20C5%AOTITE.doc>

<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2015/836-15%20lat.pdf>

<http://pub.ff.uns.ac.rs/index.php/gff/article/download/1515/1543>

http://projects.tempus.ac.rs/attachments/project_resource/1199/2029_Zbornik_radova.pdf

http://izdavastvo.filifak.ni.ac.rs/zbornici/2014/download/861_f9ff88e43a6a3761ead33431048a87b7
<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0353-5738/2007/0353-57380703149D.pdf>
<http://www.hraniteljstvocps.gov.rs/doc/Zbornik%20Engleski.pdf>
<http://www.hraniteljstvocps.gov.rs/doc/Zbornik%20radova%20sa%20konferencije.pdf>
http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/531/CO_Serbia_202235.pdf
<http://www.endemit.org.rs/aktivnost/ee-project-summary.htm>
<http://www.inkluzija.gov.rs/wp-content/uploads/2011/03/Prvi-nacionalni-izvestaj-o-socijalnom-ukljucivanju-i-smanjenju-siromastva1.pdf>
[http://www.unhcr.rs/media/Preporuka%20Komiteta%20ministara%20br.%20R\(2002\)%204.pdf](http://www.unhcr.rs/media/Preporuka%20Komiteta%20ministara%20br.%20R(2002)%204.pdf)
<http://www.centarzarregionalizam.org.rs/prilozi/Bela-knjiga.pdf>
<http://www.merriam-webster.com/dictionary/legal%20capacity>
<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/ability-to-work>
<http://csp.org.rs/sr/assets/publications/files/Strate%20C5%A1ko%20upravljanje%20integralnom%20socijalnom%20za%20C5%A1titom%20u%20lokalnoj%20zajednici.zip>

<http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=sr>
http://www.diplomacy.bg.ac.rs/pdf/pojmovnik_web.pdf
http://www.seio.gov.rs/upload/documents/akcioniplan/ap_repor_d_third.pdf
<http://www.zavodsz.gov.rs/english/PDF/ENG.pdf>
<http://prevodjenje.seio.gov.rs/evronim/index.php?jezik=engl>
<http://pscentre.org/wp-content/uploads/Prirucnik-ucesnici-CEO-small.pdf>
www.ehons.org/en/ektuerno/615-organizovana-akreditovana-obuka-za-negovateljiice-u-opstiti-secani
<http://www.helsinki.org.rs/hrlawyers/doc/Judgment%20ECHR.pdf>
<http://www.osce.org/sr/kosovo/67519?download=true>
www.pargo.org/files/leaflets/brosura_reforma-javnog-zdravstva.pdf
socijalnoukljucivanje.gov.rs/en/summary-report-on-the-operation-of-social-work-centres-in-ap-vojvodina-for-2015-published/
www.paragraf.rs/propisi/the_labour_law.html
www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_radu.html
<http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0350-8501/2014/0350-85011468109K.pdf>
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NigSPEpNM4j:izdanja.filifak.ni.ac.rs/zbornici/2012/download/282_0cd0e2560db995bdec4bedb03e43909+&cd=7&hl=en&ct=clnk&gl=rs
http://www.kirs.gov.rs/docs/migracije/Osnovi_upravljanja_migracijama_u_Republici_Srbiji.pdf
[http://csp.org.rs/en/news/capacity-building-of-intersectoral-committees-\(iscs\).html](http://csp.org.rs/en/news/capacity-building-of-intersectoral-committees-(iscs).html)
<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wp-content/uploads/2014/11/Okvir-za-pracenje-inkluzivnog-obrazovanja-u-Srbiji-eng.pdf>
www.ibhi.ba/Documents/Publikacije/2007/Civilno_Drustvo_u_Jacanju_Socijalne_Ukljucenosti.pdf
http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_osnovama_sistema_obrazovanja_i_vaspitanja.html
trasparency.cefta.int-bundles/appapp/documents/tbtTableDocs/Metrology/f309.pdf
scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0352-7379/2016/0352-73791601107P.pdf
<http://epub.ff.uns.ac.rs/index.php/gff/article/download/1515/1543>
psihologija.ff.uns.ac.rs/primenjena/clanci/20154415.pdf
<http://www.minrzs.gov.rs/files/doc/podrocna-izostavljanje/NACIONALNA%20STRATEGIJA%20ZA%20PREVENCIJU%20I%20ZASTITU%20DECE%20OD%20NASILJA.doc>
balkanyouthatrisk.net/sr/odrzana-je-balkanska-konferencija-mladi-u-riziku/
www.ceool.com/search/article-detail_id=170868
<http://www.vds.org.rs/File/PrimenaRestorativnihPristupaUInterkulturalnimSredinamaUSrbiji.doc>
<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0038-982X/2012/0038-982X1202065M.pdf>
http://www.eu-person.com/publication/person-country-report-serbia/wppa_open/
<http://www.communitydoor.org.au/documents/VOICE/pplusingervice/topicguide/DevelCulturallyCompetentOrg.rtf>
http://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/serbia_en_web.pdf?file=1&type=node&id=21673
<http://en.asocijaciaduga.org.rs/wp-content/uploads/2015/04/Publikacija-DUGA-engleska-verzija-WEB.pdf>
<http://www.asocijaciaduga.org.rs/wp-content/uploads/2015/03/Publikacija-DUGA-srpska-verzija-WEB.pdf>
http://www.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_SRB_Special Protocol for Action of the Centre for Social Work - Custody Authority in Cases of Domestic and Intimate Partner Violence Against Women.pdf
http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/898-15%20LAT.pdf
<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0025-8105/2011/0025-810511020415.pdf>
http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/bilteni/godisnjak/2016/29soc_2016.pdf
https://www.google.rs/url?sa=t&rect=i&q=&esc=s&source=web&cd=7&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewjFobr9rKHRAhVJcFAKHYYbTARQQFgg_MAY&url=http%3A%2F2Fcatalog.ihsn.org%2Findex.php%2Fcatalog%2F4737%2Fdownload%2F76425&usq=AFQjCNFnPESSLERmgfPBNNQHFOA-
http://www.rs.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_SRB_Multisectoral%20Cooperation.pdf?download
http://www.fefa.edu.rs/files/pdf/Knjige/Socijalna_zastita_u_starosti.pdf
<http://www.as.edu.rs/pdf/articles/357>
<http://cpzv.org/en/program-for-children>
<http://educons.edu.rs/wp-content/uploads/2016/01/Zbornik-2014.pdf>
<http://cesi.fpn.unsa.ba/wp-content/uploads/2012/12/Strategija-socijalnog-uklju%20C4%8Divanja-Bosne-i-Hercegovine-Vije%20C4%87e-ministara-Direkcija-za-ekonomsko-planiranje.pdf>
<http://www.transserbia.org/resursi/teorija/52-opsti-pojmovi-52>
<http://www.icty.org/x/cases/seseli/tord/bcs/080815.pdf>
<http://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/4069/Disertacija.pdf?sequence=1>
<http://hrcaak.srce.hr/file/9282>
<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0025-8105/2010/0025-81051010638M.pdf>
https://www.dziv.hr/files/File/go-izviesca/godisnje_izviesce_2008.pdf
http://www.unicef.rs/files/nedelja_koja_dolazi_sredom.pdf
<https://core.ac.uk/display/14423639>
http://www.novageneracija.org/literatura/ostala_literatura/standardi_sigurnih_kuca_za_zrtve_trgovinom_ljudima_u_BIH.pdf
https://www.npao.ni.ac.rs/files/584/01_Zbornik_Globalizacija_akulturacija_i_identiteti_na_Bal_5f571.pdf
<http://socialprotection-humanrights.org/wp-content/uploads/2016/06/43280926.pdf>
<http://www.ilo.org/public/english/protection/download/lifecycl/lifecycle.pdf>
<http://www.ohchr.org/Documents/Issues/OlderPersons/MIPAA/Serbia.docx>
http://www.nashp.org/sites/default/files/AFC_resource.pdf
http://www.siz-au.com/sites/default/files/zbornik_radova_2012.pdf
https://eurodiaconia.org/wordpress/wp-content/uploads/2015/09/Serbian_PRINCIPLES_FOR_QUALITY_DIACONAL_SOCIAL_SERVICES.pdf

https://www.researchgate.net/publication/281775032_UVJETI_I_POLITIKA_IZ

<https://www.scottcountymn.gov/228/Foster-Care-for-Adults>

http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zdravstvenom_osiguranju.html

http://www.kirs.gov.rs/docs/migracije/Fundamentals_of_Migration_Management_in_the_Republic_of_Serbia.pdf

[http://www.unicef.rs/files/Okvir-za-pracenje-inkluzivnog-obrazovanja-u-Srbiji\(1\).pdf](http://www.unicef.rs/files/Okvir-za-pracenje-inkluzivnog-obrazovanja-u-Srbiji(1).pdf)

<http://www.ustavni.sud.rs/page/view/sr-Latn-CS/70-100028/ustav-republike-srbije#d2>

<http://web.b.ebscohost.com/abstract?direct=true&profile=ehost&scope=site&authtype=crawler&jrnl=14527243&AN=116532663&h=pZtFiAmko6q15xEsDQ5ZM2nJkjsBY9jbd3wk3bYaWgImVlnB%2bo8jTI0Rw8FSDI6EwSTx0ThpUWYmVV31J1FqJA%3d%3d&url=c&resultNs=AdminWebAuth&resultLocal=ErrCrINotAuth&urlhashurl=login.aspx%3fdirect%3dtrue%26profile%3dehost%26scope%3dsite%26authtype%3dcrawler%26jrnl%3d14527243%26AN%3d116532663>

http://probni.fpn.bg.ac.rs/wp-content/uploads/U-lavrintu-socijalne-zastite_ver05-04-2014.pdf